

Vojtek Sándor emlékezete

Elment egy kolléga, itt hagyott minket egy barát. Nehéz volt tudatosítani, hogy a halálban, ha lehet valami természetes, akkor az a tény, hogy felülről kaszál, most nem így történt. Élete deljében lévő kolléga, barát, aki közöttünk élt és mozgott immár kilenc éve, nincs többé.

Nem voltam a végső búcsúztatáson, többen is voltunk így. Igényem van legalább írásban elmondani azt, amit érzek, ha Rád gondolkodom.

Még doktorandusz voltál, amikor megismerkedtünk a Láthatatlan Kollégiumban. Mindig mosolyogtál, vidám voltál, és főleg elmélkedő. Később kollégák lettünk a Tanárképző Karon és kisebb-nagyobb rendszerességgel találkoztunk. A jelenléted gazdagító volt, megjelenésed eredeti. Néha a párizsi festőkre emlékeztetted a lezserül átvetett piros sáladdal, barett sapkáddal, máskor a természetkímélőt láttuk Benned, aki a kerékpárját lakatolja le... Szeretetet, elfogadást árasztottál a környezetemben. Szerettek a diákjaid, habár következetes tanár voltál.

Igen, Te önmagaddal szemben is igényes voltál. Minden évben karácsonyra gondosan kiválasztott elbeszélést, szemelvényt kaptunk Tőled ajándékba. Nagyszerű olvasmány volt a kellemes ünnepi napok alatt. Ez most elmarad. Transzcendentális lényed azonban továbbra is velünk marad. Még sokáig apró külső jelek is emlékeztetni fognak, hiszen elvarratlan maradt sok minden az evilági létedből, hiszen nem erre készültél. Mi sem gondoltunk rá, hogy ilyen hamar vége lehet. Vége lett, és amit elmondhatunk, hogy emléked örökké megőrizzük!

Strédl Terézia

Elhunyt Jakab István egyetemi oktató, nyelvész, nyelvművelő

Tavaly tavasszal még felkértem arra, hogy az egyik egyetemi szemináriumon tartson előadást a hallgatóinknak. Jött is szívesen. Abban a témában adott elő, melyről igazán szívesen beszélt, a jelzős szerkezetek összevonásának kérdéséről. Máig emlékszem, amikor egyetemista koromban – mint egykori hallgatója – ezt először hallottam tőle. Szinte ittuk a szavait. Az akkori javakorabeli tanárhoz képest tavaly már megfáradt, lelassult, megkorsodott ember benyomását keltette. Szép, karakteres kézírása is magán

viselte a változást. A tanár úr azonban egészen az utolsó pillanatig dolgozott, ameddig csak tehetett.

Jakab István a múlt év szeptember 29-én betöltötte 85. életévét, de nem sokkal utána, november 23-án örökre eltávozott közülünk. Igazi tanár volt, ő maga is elsősorban annak tartotta magát. Hallgatók nemzedékeivel ismertette meg a leíró magyar nyelvtan, a nyelvművelés lényegét, kiváló alapokat nyújtva mindenkori hallgatóinak a tanári mesterséghez. Kellő szigorral, következetesen tette a dolgát. Nem tűrte a tájékozatlanságot a katedrán, de örömmel fogadta, ha tanítványai jó tudásról tettek tanúbizonyságot. Jakab István tanári hivatása mellett nyelvész és nyelvművelő is volt. Egyik közismert elméleti dolgozata – a már említett – a jelzős szerkezetek redukciójának kérdéséhez kapcsolódott. Elméleti tanulmányain kívül írt egyetemi jegyzetet, és persze, ránk maradtak nyelvművelő kötetek; az utolsó 2011-ben jelent meg: *Nyelvhasználat – nyelvtudomány – nyelvművelés* címmel (Madách-Posonium, Pozsony). Könyvei jelentős részében a szlovákiai magyar nyelvhasználatban a szlovák nyelv hatására létrejött különféle nyelvi alakulatokat, az ún. szlovakizmusokat vizsgálta. Folyamatosan figyelemmel kísérte a szlovákiai magyar beszélőközösség nyelvhasználatát, és általában tollat ragadott, főleg, ha a hazai magyar sajtóban helyesírási hibát, zavaros szerkezetű mondatot, szlovák hatásra terjedő nyelvi jelenséget, az ő kifejezésével szólva nyelvi vétséget fedezett fel. Kiváló meste-

re volt az írásnak, gyakran foglalt állást közéleti kérdésekben, a kulturális élet jelenségeivel kapcsolatban. Közírói tevékenysége is emlékezetes marad. Szakcikkeiben szívesen alkalmazott humoros fordulatot, jó érzékkel helyezett el szövegeiben stílusélénkítő eszközöket.

Aktív szervezője, zsűrielnökként, előadóként rendszeres szereplője volt a Kazinczy Nyelvművelő Napoknak, az alap- és középiskolások Szép magyar beszéd versenyének, ugyanakkor a magyarországi anyanyelvi vetélkedőkön is hasonló szerepet vállalt. Hangját, jellegzetes előadói stílusát ismerték a rádióhallgatók is, hiszen a Szlovák Rádió magyar adásában, a Pátriában hosszú évekig tartotta nyelvművelő ötperceseit, melyek nagy népszerűségnek örvendtek.

Kedves Tanár Úr! Most, hogy elfoglalta helyét az égi katedrán, méltán bizakodhat abban, hogy az Ön áldozatos munkájának eredményeképpen is honfitársaink közül még sokan gondolják úgy, hogy nem adják fel anyanyelvüket, a magyart, hanem megtartani szándékoznak, sőt átörökítik utódaiknak is. Mert – ahogy mondogatta –, amit elvesznek tőlünk, azt visszavehetjük, de amiről önként mondunk le, azt többé sosem nyerjük vissza. Nyugodjon békében!

Simon Szabolcs

A Selye János Tanárképző Kar „Monographiae Comaromienses” című sorozatának eddigi kötetei:

1. Liszka József szerk.: *Interetnikus és interkulturális kapcsolatok Dél-Szlovákiában*. Komárom: Selye János Egyetem Tanárképző Kara, 2009.
2. Keserű József–H. Nagy Péter: *Kontrafaktumok. Spekulatív fikció és irodalom*. Komárom: Selye János Egyetem Tanárképző Kara, 2011.
3. Vajda Barnabás szerk.: *Államhatár és identitás – Komárom / Komárno*. Komárom: Selye János Egyetem Tanárképző Kara, 2011.
4. Szabó András: Szabó András: *„Bizonytalan Helyeken Búdosunk”. Szenci Molnár Albert a magyar és európai szellemi életben*. Dunaszerdahely–Komárom: Liliium Aurum–Selye János Egyetem Tanárképző Kar, 2011.
5. Strédl, Terézia: *Dramatoterapia a jej socializačné možnosti*. Komárno: Pedagogická fakulta Univerzity J. Selyeho, 2012.
6. Tomáš Oravec a kol.: *Jazykovo-literárno-historické dotyky slovenčiny a maďarčiny v synchrónnom a diachrónnom priereze*. Komárno: Pedagogická fakulta Univerzity J. Selyeho, 2012.
7. Erdélyi Margit: *Pedagógia és irodalom kölcsönhatásai*. Komárom: Selye János Egyetem Tanárképző Kara, 2012.
8. Szabó András: *Szepességtől Biharig. Protestantizmus, irodalom és művelődés Magyarországon a 16–18. században*. Komárom: Selye János Egyetem Tanárképző Kara, 2013.
9. Horváthová, Kinga–Szókö, István: *Kontrola a hodnotenie žiackych výkonov v národnostných školách na Slovensku*. Komárno: Pedagogická fakulta Univerzity J. Selyeho, 2013.
10. Gyurgyík László: *A szlovákiai magyarság népesedési folyamatai a 20. században (1918-tól 2001-ig)*. Komárom: Selye János Egyetem Tanárképző Kara, 2013.
11. Barnabás Vajda: *O činnosti Rádia Slobodná Európa počas studenej vojny*. Komárno: Pedagogická fakulta Univerzity J. Selyeho, 2013.
12. Liszka József: *Átmenetek. Folklor és nem-folklor határán*. Komárom: Selye János Egyetem Tanárképző Kara, 2013.
13. Kováts-Németh Mária: *Kultúráközvetítés és pedagógiai értékrendszerek*. Komárom: Selye János Egyetem Tanárképző Kara, 2013.
14. Strédl Terézia: *Inkluzív pedagógia*. Komárom: Selye János Egyetem Tanárképző Kara, 2013.